

EPK sinoči

Na Županovem odru prijateljstva sta včeraj popolne nastopila čelist Andre Margenthaler in violinist Christophe Reitz. (Marko Vanovšek)

(PRI)POROČAMO

MARIBOR 2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

Ponedeljek, 20. avgust

Polenta

8.00-21.00

od LOČITI (se), plesno-modni performance

Polenta, Čajnataun

9.00-21.00

Chillout, zaključek festivala

Maribor

12.00-13.00, 14.00-16.00

Move to Maribor, festival Nagib, Parkour vadba

Velenje, Poletne kulturne prireditve

19.30

24. Citrarski festival, koncert Michaela Müllerja

Velenje, Poletne kulturne prireditve

21.00

Zvezde pod zvezdami, Parada (film)

Slovenjegraško poletje

21.00

Aleš Rendla sekstet

Udarnik na prostem

21.00

Dolge počitnice

KULTURNAMOBILIZACIJA!

PROGRAM
EVROPSKE PRESTOLNICE
KULTURE VEDNO PRI ROKI!

www.maribor2012.eu

PODPORO NA PLATFORMAH

IOS

ANDROID

NALOŽI SI MOBILNO
APLIKACIJO
MARIBOR 2012!

Po koncu več vprašanj kot prej

Filokafe, družbeno in politično pomemben format enakopravnosti

TAJA KORDIGEL

Polentine srede popoldne so bile obarvane filozofsko, v Polentini škatlji pa tudi v Čajnataunu ob mariborski tržnici so Zofijini ljubimci priredili štiri filokafeje, v zgodovini filozofije ena temeljnih form v tem, kako pravzaprav filozofirati - v odprtem in medsebojnem soočanju argumentov in trditiv. Po svetu je v zadnjih letih zrasklo veliko skupin, ki poskušajo oživiti ta tradicionalni način filozofiranja, tradicija agore, osrednjega trga kot prostora za demokratično razpravo, se je tako preselila v udobno okolje kavarn. Dejavnost se je bliskovito razširila, nekaj tovrstnih poskusov lahko v različnih kontekstih beležimo tudi v Sloveniji. Zofijini ljubimci filokafetkajo v različnih oblikah, denimo tudi v šolah, oblika filokafeja ima v Ljubljani tudi Manca Košir, v Mariboru pa je primer za filokafeje pristne filozofske debate Družabno družboslovje Vesne Vuk Godine in Andreja Fištravca.

Ideja javne filozofske debate izhaja iz prepričanja, da nobena tema ni sama po sebi filozofska, lahko pa vse teme obravnavamo na filozofski način. Filozofska debata je namreč interakcija med ljudmi, združuje vse, ki se tako ali drugače ukvarjajo s ključnimi in temeljnimi človeškimi vprašanji. Izhodišni cilj filokafeja je, da udeleženci, ki med seboj razpravljajo v sokratski maniri, prireditve zapustijo z več vprašanji, kot so jih imeli, ko so nanjo prišli, torej podvomijo v samoumevnost svojih prepričanj in trditiv.

Filokafe je organiziran kot debata na javnem prostoru, pri čemer je cilj vzpostaviti filozofsko razpravo na demokratičen način, torej tako, da ima pravico do govora vsak udeleženec. Tovrstna skupnost si mora prizadevati doseči pristni filozofski moment, debato pa se usmerja od preprostega mnenja v tehtno izrekanje misli, ki ima svojo podlago v analizi in argumentu. Dogodek vodi moderator, navadno filozof, čeprav to ni nujno, udeleženci pa predlagajo teme, med katerimi moderator izbere tri, o katerih udeleženci demokratično glasujejo. Ideja, ki je bila podprta kot najbolj zanimiva, je sprejeta kot osrednja tema debate. Izhodišče postavi udeleženec, ki je temo predlagal, s tem pa si izbere tudi pravico, da debato zaključi. Moderator vzdržuje diskusijo, se odziva na razmisleke udeležencev in pokuša postavljati vprašanja, ki bodo spodbudila in razvijala nadaljnjo razpravo.

Andrej Adam meni, da je v Sloveniji nivo debat v vsakodnevnem življenju in v formalnih okvirih nizek. (Rene Gomolj)

"Če si vnaprej odločen, da moraš zmagati, potem to ni diskusija, temveč je sofistika - vzdrževati moraš svoja stališča, ker ti je tako rečeno"

Filokafejski dogodki izhodiščno temeljijo na odprtosti, vzpodbujanju svobode mišljenja ne glede na socialno-ekonomski položaj, svobodnem javnem prostoru, kjer o univerzalnih temah razpravljajo najbolj raznoliki udeleženci.

Stran od dominantnih vplivov

S prizadevanjem oživljanja sokratskega obdobja Aten, v katerem so filozofi razpravljali javno, si udeleženci filokafejev prizadevajo narediti filozofijo dostopno za vse. Pri tem, razlagajo Zofijini ljubimci, gre za sodoben izziv filozofiji, z vzpodbujanjem debat v javnem prostoru filozofija namreč lahko počne, kar je njen osnovni namen: razbija človekove predsodke, ki temeljijo na splošnih prepričanjih, tako, da jih napelje k filozofskemu mišljenju - kritičnemu mišljenju. Filokafeji so pomembni tako družbeno kot politično, ustvarjajo svoboden prostor za ljudi, kjer se lahko zbirajo in premišljajo o stvareh kolektivno, prav tako individualno, stran od dominantnih vplivov, ki sicer prevladujejo v javnih razpravah. Ljudem omogočajo razvoj svojih mislenskih sposobnosti, da so zato zmožni postavljati pod vprašaj različne aspekte življenja, denimo kako ga spremeniti.

S spodbujanjem debat v javnem prostoru filozofija razbija človekove predsodke, ki temeljijo na splošnih prepričanjih. (Rene Gomolj)

O razliki med filozofiranjem in diskusijo, zlasti med stereotipnim razumevanjem filozofiranja kot nečesa nedokončnega, morda celo boemskega, v oblakih, in diskusijo kot ostrim, neredko nabitim soočanjem mnenj, smo povprašali enega od na filokafeju v Čajnatouu prisotnih Zofijinih ljubimcev, Andreja Adama: "Ne vem, ali razlika med filozofiranjem in diskusijo sploh obstaja, pri obeh gre za razpravo na osnovi argumentov, obveščenosti. Stereotipne konotacije, na katere namigujete, se ustvarjajo skozi kulturo. Gre za iskanje filozofskega momenta, tako pri prvem kot pri drugem, kar poteka tudi v filokafejih." Filozofski moment je točka, ko se pride do nekega spoznanja, doda. "Želimo doseči, da ljudje spoznajo svoje zmote, napake v sklepanju, razmišljanju, denimo, da bi se vprašali, ali razlika med filozofijo in diskusijo sploh obstaja - vse to se da skozi tako debato razčistiti. Filozofski moment zveni nekoliko metafizično zlasti zato, ker gre za občutek, ki ga skupina skozi debato usvoji, doseže skupno spoznanje, ljudje pridejo do ugotovitev, s katerimi se strinjajo, je moment, ko ljudje prepoznajo tisti 'aha,'" pojasnjuje Adam.

Zelo malo filozofskih momentov v državnem zboru

V slovenskem državnem zboru je filozofskih momentov glede na raven tamkajšnje diskusije zelo malo, nadaljuje. "Pred časom smo imeli v državnem svetu za politike delavnico, ugotovili smo, da ne znajo argumentirati, debatirati - in da ne dosega aha-momentov. Dejansko ne počnejo drugega, kot da zagovarjajo vsak svojo interesov polno pozicijo, med filozofiranje spada namreč tudi iskrenost.

In če si že vnaprej odločen, da moraš zmagati, potem to ni diskusija, ampak je sofistika, kjer moraš vzdrževati svoja stališča, ker ti je tako pač rečeno oziroma ne misliš s svojo glavo." Je iskrenost v politiki sploh realno pričakovati? Adam enoznačno odvrne: "Glede na stanje, kakršno je v Sloveniji, seveda ne. Tako bo, dokler ne bodo v slovenski politiki kakšne druge sile, kot denimo prihajajo v parlamentarno politiko v Grčiji, v mislih imam glas ljudi, brez za Slovenijo značilnih parcialnih interesov. V Sloveniji smo tozadevno žal zelo slabi, nivo debat tako v vsakodnevnem življenju kot v formalnih okvirjih je nizek. Koliko nižji oziroma nizek v primerjavi s tujino je, težko ocenim, na vsak način pa odraža, kar nas kultura in družba uči." Obstajajo neka pravila, ki imajo drugačne vrednote, kot tiste, ki jih diskusija potrebuje, niza misli sogovornik. "Nimamo ne dovolj časa ne potrpežljivosti, in ne nazadnje tudi ne dovolj interesa, da bi si želeli objektivno doseči resnico. Slovenska situacija je toliko bolj tragična kot situacije v svetu, zagotovo pa so za to krivi kulturni momenti. Četudi imamo ogromno gostilniških debat - kar je opazno tudi pri slovenskih filokafejih - smo nedisciplinirani v načinu, kako se javljamo k besedi, govorimo en čez drugega, sogovornikov ne poslušamo, v svojih argumentih smo nejasni ..."

S filokafeji si zato, pravi, želijo spodbuditi in uveljaviti neko drugačnost diskurza, ki jo slovenskem prostoru pogrešajo, skozi proces, verjame, pa se razvija tudi motivacija, ki je lahko skupinska izkušnja ali individualna. "Lahko ugotoviš, da si se motil in svojo idejo razviješ naprej v kakšnem drugem okolju. Ljudi filokafe skratka sili v to, da uresničijo, kar si želijo. Sistem namreč loči zrnje od plev."

Še možne prijave na delavnico didžejanja

Mednarodni orkester gramofonov (T.I.T.O. OF THE YOUTH, The International Turntable Orchestra of the Youth) pripravlja delavnico eksperimentalnega didžejanja za otroke in mladostnike. Delavnica bo potekala od 25. do 30. avgusta 2012, med 10. in 12. uro ter med 14. in 18. uro, na II. gimnaziji Maribor. Organizatorji še prejemajo prijave na delavnico, rok je do zapolnitve mest, in sicer na e-naslov katja.bradač@ljubljan.goethe.org. Prijavijo se lahko otroci in mladostniki med 12. in 19. letom starosti.

Trije mednarodno priznani (eksperimentalni) zvočni umetniki (Ignaz Schick, Martin Tetreault in Joke Lanz) bodo vodili udeležence delavnice, ki bo v angleščini, od prve do zadnje ure, tako da bodo lahko nastopili tudi na zaključnem koncertu orkestra gramofonov. Predhodno znanje ni potrebno. Prvi del delavnice bodo spoznavali osnove, zgodovino eksperimentalnega ustvarjanja na gramofonih, nato bodo preučili eksperimentalne tehnike, pristope in možnosti vrtenja plošč. Naslednji korak je praktična demonstracija. Udeleženci se bodo preko poti lastne radovednosti in vodene raziskovanja različnih tehnik, načinov improvizacije, komponiranja in strukturiranja zvokov in novih materialov, približali cilju - koncertnemu nizu, ki bo predstavljen javnosti. (kr)

V petek The Stroj

V Evropski prestolnici kulture Maribor se obeta v petek, 24. avgusta 2012, nastop slovitega glasbenega kolektiva The Stroj, in sicer ob 20.30 v Reciklažnem centru Surovine na Teznu.

Glasbeni kolektiv The Stroj je leta 1997 v Laškem ustanovil tolkalec in filozof Primož Oberžan. Na začetku je deloval kot osemčlanska tolkalska zasedba, ki je svoj glasbeni izraz gradila s pomočjo odpadnih sodov, odsluženih strojnih delov in različnih delovnih orodij, ki so jih uporabljali kot inštrumente. Hitro so postali znani predvsem zaradi svojih brezkompromisnih nastopov, ki so temeljili na nenavadnih inštrumentih, spektakularni pirotehniki in neobičajnih lokacijah, kot so rudniki, kamnolomi, ladje, predelana avtobus. V zadnjem desetletju je glasbeni kolektiv The Stroj nastopil na festivalih po vsej Evropi, v republikah bivše Jugoslavije in celo Singapurju.

Leta 2009 je The Stroj v prenovljeni postavi predstavil projekt Kymatikon. Projekt, poimenovan po napravi za materialno vizualizacijo zvoka, je naznanil premik v novo fazo delovanja kolektiva. (kr)